

17

MONITORIVM CONTRA VENETOS.

Vltius Episcopus servus ser

uorum dei: Ad futuram rei memoriã.
Pastoralis officij diuina gratia nobis il-
cet imeritis iniuncti consideratione monē
tenos beato Julio primo predecessore no-
stro cuius nomen electi ad apicem Apo-
stolarum assumpsimus non est nobis distu-
muladum nõ tacendĩ libertas quibus ma-
ior cunctis xp̄iane religionis zelus incumbit
debemus enim summam curam habere
de his qui pereunt: quatenus nostra redar-

gatione aut corrigantur a peccatis aut si incorrigibiles apparuerint
ab ecclia separentur. Pius est deus et misericors qui vindictã tem-
perat ab eo qui illã preuenit. Et sicut in Genesi legitur. Quos videt
prius impenitētes ante seuera ultioe castigat quã prius fuerit cõmi-
natus assidueq; peccati et in pctis p̄seueranti nõ miseretur. Cũ itaq;
retroactis tēporibus domini Venetoz potentia priuilegij indulg
atq; fauorib; pecunias etiã Romani sedis sepenumero adiuta: adeo
immensum excreuerit vt quibuslib; Regibus Principibus ducibus
potentatibus et dominis totius Europe et p̄cipue matri sue ecclesie
Romani a qua beneficia multa suscepit formidolosa et p̄nitiosa fuerit et
fit in p̄ns q̄quidẽ Leonina pelle assumpta nõ solum Leonis more
sed et Lupoz oim gbus prime accedit coria expilat. Nec vnq; res-
tro aspicit sed eiusdẽ Leonis feritate vicinos et obuios quosq; pes-
fundat et discerpit fueritq; sepe a p̄decessoribus nostris et nobis du-
ces eiusdẽ ciuitatis Venetiarum rogati Cõsiliarij et alij eidẽ reipublice
venete p̄sidentes moniti vt a violētia alijs inferēda se abstinere
et a rebus alienis occupandis et p̄cipue sc̄tẽ Romani ecclie cessaret.
Illi inib̄tominus duriciã Pharaonis imitati h̄mõĩ paterna ac salu-
bria monita surda aure et excecata mente nunq; admittere voluerit
nisi quantũ eoz cupiditas et dominãdi libido effi enata aut nõnunq;
necessitas eis suadebat. Sic factũ ab eis nouimus vt de alioz Regũ
et Principũ iniurijs opp̄sionibus ac dānis taceamus cũ Ferrariã
sc̄tẽ Romani ecclie Ciuitatẽ tēporibus se-re. Clemētis quinti p̄de-
cessoris nostri occuparunt donec p̄ oēs censuras interdicta et diffi-

Dationes illa scilicet Romane ecclesie dimittere coacti fuerunt. Et quoniam eorum
cor non plene penitens fuerat eandem Civitatem Ferrariensem sedente in hac
scilicet sede felicis recordationis Sixto papa. iij. et predecessore et patruo
nostro maximis conatibus occupare contenderunt et proculdubio occu-
passent nisi prefati pontificis et aliorum Italie Regum et ducum auctoritas ac
potentia illis obstetisset. Sic factum ab eis contra multos annos Raven-
nam inclitam Civitatem Romanam sedis per dolum et fraudem necnon
Cerviam Civitatem prohibito modo et illicito colore. Illarumque oppida
et pertinentiam usurparunt. Et ne quid deesset ad cumulam male meritorum
suorum mortuo Alexandro Sexto etiam predecessore nostro Ariminum Fa-
ventiam et Sarsinam urbes sancte Romane ecclesie illarumque Arces oppida
et omnem districtum multaque Cesenatem Forliviensem et Imolem districtum
oppida temeritate propria invaserunt atque occuparunt. Et quantum nobis
hominum occupationem egredientibus et graviter conquerentibus non pon-
tificatus initio aliqui ex dictis oppidis postmodum restituerint hoc ipso
evidenter satis confessi iniuste se omnia detinere cum maxime nulla retinendi
urbes aliisque loca ratio subesset aut excogitari posset. ipsi tamen
duro corde Civitates predictas et reliqua perperam et impudenter re-
tinere minimeque relaxare voluerunt. Imo a tempore occupationis et citra de-
tinerunt et detinent de presentibus. Quos licet per processum qui singulis annis
in die Cene domini ex more Romane pontificum legi consuevit tamquam occu-
patores et detentores predictarum Civitatum et locorum Romane ecclesie
excommunicatos et anathematizatos declarare et ab omnibus evitan-
dos decernere hactenus potuissimus. Tamen contra paternam pietatem
Ducem et reliquos predictos cum in minoribus ageremus et nunc
ad apices Apostolatus euecti in visceribus caritatis semper complecti
fuerimus Curavimus omni studio et diligentia ut ad cor redeuntes
nobis et matri sue sancte Romane ecclesie obedientes se prestarent ani-
marum suarum salutem occupata restituendo consularent et huius sancte
sedis que illis semper usus fuit et bonorum auctoritatem cum debita reve-
rentia agnoscerent. Proinde per venerabilem fratrem Angelum episcopum
Tiburinum nostrum et apostolicam sedis Nuntium apud eos agentem in zelo
caritatis prefatos Ducem et Consiliarios moneri et requiri fecimus ut
occupata per illos que ad Romane ecclesie spectabant videlicet Ari-
minum et Faventiam Sarsinam cum districtibus suis Castellis et
oppidis illis adiacentibus ac alia oppida arces et terras Forliviensem
Cesenam et Imolem territorij nobis et Romane ecclesie restituerent nisi
bilis novi operis aut muniendi aut reparandi preterea aut alio quovis
colore in eis fabricaret protestati fuimus pro qua et restitutio facien-

da Charistimus in xpo filius noster Maximilianus tunc Romani
 Rex tanq[ue] sancte Romani ecclesie Advocatus per p[ro]prios et speciales
 Oratores suos eosde[m] Venetos magna cu[m] instantia t[em]p[or]e requisivit et
 interpellavit. Qui cum occupandu[m] faciles ad relaxandu[m] vero admo-
 du[m] difficiles existerent monitionibus n[ost]ris et Regis p[re]dicti requisitionibus
 satisfacere neglexerunt dictas Civitates et loca novis p[ro]pugnaculis
 et armorum apparatib[us] munierunt. Et insup[er] cu[m] Biennio iam elapso deo
 favente cu[m] maximis laboribus et expen[s]a Civitatem n[ost]ram Bononiensem
 a Tyrannide Bentivolorum liberavissimus et contra eosde[m] Bentivolos
 eor[um]q[ue] coplices et rebelles n[ost]ros quoniam mala malis accumulando aptius
 in rebellionem aduersus nos et Romani ecclesiam Indies varijs machi-
 nationibus se armabant exco[m]municationis sententiam contra singulos ex eis
 receptoresq[ue] eor[um] et interdicti contra vniuersitates et loca ad que eos
 declinare contingeret per litteras n[ost]ras protulissimus. Altilominus
 Antonius Galeatus Hannibal et Hermes Bentivoliceor[um]q[ue] seruito-
 res et complices in terris ab ipsis Venetis detentis videlicet Pa-
 duam Cremonensem et ad excitandam magis populi Bononiensis rebel-
 lionem in Fauentia ciuitate Bononie p[ro]pinq[ue] et Venetis et recepti fue-
 runt et p[er] libito eor[um] ad dicta loca admittunt in maximu[m] nostrum et Ro-
 mani ecclesie et aplice cesuraz contempti. Ex quo dictor[um] rebellium nos-
 tro[rum] receptatores et loca o[mn]ia p[re]dicta exco[m]m[un]icatis in singulos et interdicti in
 vniuersitates et loca censuras iuxta formam l[ite]raz n[ost]raz p[re]dictaz inciderunt
 et p[er] talib[us] h[ab]it[us] et publicari debuissent nobis patie[n]ter hoc ferentib[us] ip[s]o[rum]
 Venetor[um] iobediencia in nullo remittit sed idies magis augetur ita vt ec-
 clesiastice vltio[n]is seueritate[m] exposcere manifeste videat. Magna s[un]t
 hec et in oculis o[mn]i[um] notoria ac mucrone seueritatis aplice reseca[n]da veru[m]
 loq[ue]re mai[us] e[st] q[uo]d dur[us] Rogati consiliarij senat[us] populuseq[ue] venet[us] oim ex
 p[ar]te religionis p[ro]fana[m] fact[us] ita abnegare audet vt sedis aplice iobediencia
 in illis nulla penit[entia] vigeat ecclesiaz cathedrali[us] monasterio[rum] digni-
 tate[m] et alio[rum] beneficior[um] ecclesiasticor[um] p[ro]uisiones a sede p[re]dicta factas ip[s]e
 detur impediat nec possessione[m] illo[rum] nisi ex arbitrio suo cuiq[ue] dari p[er]-
 mittat. Longe[m] p[ro] iustitia p[ro]sequenda ad hanc sedem aplice[m] q[ue] refugiu[m] e[st]
 opp[ro]ssor[um] q[ui] reos maxime criminis puniat neq[ue] in dicta ciuitate aut ter-
 ris illis subiecti clericis p[ro]cipue et p[ro]p[ri]is ecclesiasticis iusticia nisi p[er] libito
 voluntate[m] eor[um] ministrari patiat nulla scripta aut l[ite]ras aplicas nisi ip[s]is
 annu[n]ciare cuti[m] mada[n]t p[er]mittit. Clerici et ecclesiasticas p[ro]sonas et pia
 loca grauissimis ipositionib[us] decimis atq[ue] onerib[us] v[er]o ad sanguinem
 exco[n]teant. Prelatos clericos et religio[sum] nulla ordinis dignitatis
 aut religionis habita r[ati]one in exilium et nonnunq[ue] in carcere mittit et

Ita abrupto cuiusque sacre Legis vel Canonis vinculo precipites se-
runtur quod nullam legem impositam sibi fuisse aut imponi posse elata
ceruice presumere. hec autem omnia ita in oculis omnium pariter et assidue
querellis Regum Principum Cleri et populi et pietum subditorum suorum
plurimum quotidie excitemur ut ipsorum Venetorum ambitus apostolice
maiestatis et nostrum contemptum quibus se extollit effrenata peccandi
et quod libitum fuerit licitum facienda licentiam canonica ultione compri-
mere ulterius non tarderemus ne quod ex solita benignitate nostra
et huius sancte sedis censura ecclesiastica illos persequi omisimus.
expectantes ut resipiscerent et ad eorum redirent negligentie nostre aut
punitamimitati ascriberetur. non enim deum agnoscit ut subditus sed
subsannat ut superbus quod in peccatis indies magis in ordescit. iterataque
vulnera ad ima usque penetrantia tardius et difficiliter sanantur. Res-
dimus omnem operam et per bone memorie Antoniotum Episcopum Pre-
nestinum et venerabilem fratrem nostrum Bernardinum Episcopum Sabinesium
ac dilectum filium Georgium fratrem sancti Sixti presbiterum Rothomagensium ipsius
ecclesie Cardinales nostros et apostolice sedis legatos et per intercessionem
aliorum Regum christiane religionis exaltationem desideratum et quibus
potuimus medijs ut charissimi in christo filij nostri et Reges Serenissimi
Maximilianus Rex Romanorum Imperator electus ac Ludovicus
Rex Francie christianissimus invicem concordarent et pacem inirent.
Deique gratia voti nostri copotes fuimus concordarunt et nonnullos alios
etiam principes ad pacem reduxerunt gratiasque nobis fuisset quod cum satis-
factione prefatorum Regum et principum Veneti ipsi ut participes pacis
recepti fuissent. Sic enim iam omnes principes christianos quod tota-
mente concupiscimus ad sumenda arma contra perfidos hostes fidei
Catholice et occurrentis periculis christiane religionis inducere posse
confidebamus sicut nonnulli ex eis nobis persuaserunt et se obtulerunt
Verum Reges prefati ac charissimus in christo filius noster Aragonie
Rex catholicus nobis significavit iecurum sibi videri imo necessarium
quod ante omnia a Venetis sibi restituant ea que de dominis ad eos
spectantibus per illos occupant; tum ut debito iustitie in restitutionem
rerum suarum per dictos Venetos eis satisfiat; tum ne ipsis Regibus
ad debellandum infideles intentis ab ipsis Venetis dominia eorum
verentur et cogantur pedem retrahere; nec vlla ratione aliter ad hanc
sanctam expeditionem adduci possunt quinimo nos quoque hortati
sunt ut ad recuperationem terrarum nostrarum predictarum inten-
deremus sequi in ea re totis viribus coadiutores nobis affuturos ob-
tulerunt. Nos videtes hoc pacto et reintegrationis ablatoz et iustitie

singulorum et auctoritati nostre ac huius sancte sedis facilius prospiciet
 et citius hanc sanctam expeditionem posse consisti etiam aduerti fuimus ut
 in iurgere contra prefatos Venetos ulterius non differamus his igitur
 Romani ecclesie tam in spiritualibus quam temporalibus oppressiōibus
 libertatis ecclesiastice et Cleri ac gregis nobis commissi delacerationibus
 et lupina quadam rabie deuoracionibus perspectis et per predeces-
 sores nostros ac nos ipsos nimis tolleratis premisi que rationibus con-
 pulsus agnoscetes nos diuino munere licet immeritos dei omnipoten-
 tentis vicem in terris gerere de cuius ore ut in Apocalipsi scribitur
 Gladius ex utraque parte acutus egreditur sententia scilicet que bonos
 punit ut timore pene emendent et ab illicitis abstineant: ex altera vero
 parte malos percudit ut cum bonos ad cor reducerit relinquat mali
 in concussatione et ab omni penitus tollatur ne ve exemplo Venetorum
 si diutius illos ita dimiserimus et contumacia proteruamque ipsorum dissi-
 mulauerimus ceteri etiam contemendi et peccandi occasionem et licen-
 tiam capiant de venerabilium fratrum nostrorum sancte Romani ecclesie
 Cardinalium consilio et assensu contra prefatos Venetos ad seueritatez
 ultionis ecclesiastice necnon ad arma tam spiritualia quam temporalia deueniendum
 duximus ut vel per penitentiam matrem suam hanc sanctam sedem aplicam
 occupata eidem restituendo et in premissis excessibus se corrigendo
 agnoscant vel aplice auctoritatis exemplo et seueritate exortes se intel-
 ligant diuini iustitiam et Satane tradendos esse ac locum cum dathā et
 abiron loquantur quorum consortes multipliciter peccando se fecerunt
 Nemo est qui ignoret ex predictis criminibus et excessibus per prefatos
 Venetos perpetratis collare notorie put et nos notorium esse decer-
 nimus et declaramus tunc rogatos generale Consilium Senatusque
 Venetum eorumque Officiales et ciues ac alios quoscunque quorum auctori-
 tate operam suam consilio vel favore predictae Ciuitatis nre hactenus
 occupate fuerunt et occupantur premissaque facinorosa contra hanc sanctam
 sedem Clerum et ecclesiasticam libertatem commissa fuerunt exercitatos et ana-
 thematizatos fuisse et esse put ex predictis excessibus que per singulos annos
 nos publice promulgant in die Lene dñi ex more predecessorum nostrorum
 Romanorum Pontificum cum oibus innotescit et propterea aliud nobis nihil
 agendum restaret nisi ut eos tanquam ethnicos et publicanos a grege fi-
 delium egeremus et tanquam scabiosas oves a caulis nostris repelleremus
 ne totam domum massam et corpus ardere putrescere et interire eorum con-
 tagione contingat: tñ cum illius licet non nostris meritis vices geramus cuius
 misericordie mensuram erga penitentes et ad cor redeuntes metiri non pos-
 sumus gaudetque super vno peccatore penitentiam agere non duximus omittē

Ad quin venio paterna charitate cum censuray vt res ipsa postulat
appositioe illos p pntes aplica aucte hortemur regramus ⁊ monem⁹
mus ad auctoritatis huius sancte sedis ⁊ libertatis ecclesiastice reco
gnitione necno ad rez ⁊ dñoz ad nos ⁊ Romanū ecciam spectantiū
p eos occupatoz integrā restitutionē: Prefatos itaq; Leonarduz
Laurendanū ducē ⁊ Rogatoz ac generalis Cōsiliū nūcupatoz cō
siliarios ac Cōmune Venetiarū oēs q; ⁊ singulos Patrios ⁊ Ci
ues dicti Cōmunis Venetiarū prouisozes Potestates Cōmissari
os ⁊ Officiales eorū dē tā in dicta ciuitate Venetiarū quā in p̄fatis
nostris Ciuitatibus ab illis occupatis quozū nomina cognōia quas
litates ⁊ dignitates hic p exp̄ssis habemus eozūq; Cōplices adhe
rentes ⁊ fautores cuiuscunq; status gradus ⁊ p̄minentie existant ⁊
quacūq; dignitate etiā Regali Patriarchali Archiepali Epali vel
alīs quauis ecclesiastica vel mundana dignitate p̄surgant auctoritate
nobis a deo oipotente p̄cessa ⁊ de n̄re plenitudine potestati p̄p̄ntes
in dño requirimus ⁊ monem⁹ ⁊ cuilibet eoz tenore p̄ntium per hec
scripta inādamus quatenus infra .xxiiii. dies post affirionē p̄ntium in
valuis Basilice p̄ncipis Ap̄toz de vbe imediate sequētes quoz
octo pro primo octo pro secūdo octo pro vltimo ⁊ p̄mptorio termi
no canonica monitione p̄missa eis ⁊ cuilibet eozū assignamus Dux
Rogati Cōsiliarij Prouisozes ⁊ Cōmune p̄fati Venetiarū singu
losq; dicte cōis p̄sone a p̄missis excessibus publice damnatis vt p̄fer
tur in dicto processu qui legit in Lena dñi omnino abstineant ⁊ nos
sanctāq; hāc sedē aplicam plene ⁊ omni ex pte in p̄cessa sibi auctori
tate ⁊ libertate cū debita obedientia recognoscāt ⁊ reintegrēt. Nec
nō etiā infra dictos .xxiiii. dies assignatos eozq; pro peremptorijs ter
minis vt supra p̄fati Dux Rogati Cōsiliarij Prouisozes Cōmune
Venetiarū ⁊ dicitoz p̄siliariozū rogatoz atq; cōmunis singulares p̄
sone Rauennatenē Ceruienē Ariminenē Fauentina ⁊ Sarunatenē Li
uinenē ⁊ Imolenē territorij castra oppida terras ⁊ loca que occupāt
integre ⁊ libere nobis ⁊ Romanū eccleie cuius iuris esse no cantur re
laxent ⁊ cū fructibus etiam quos p̄cipere potuerūt plene restituant
Prouisozes Potestates Castellani ⁊ alij quicunq; Officiales ac
Stipendiarij noie p̄fati Veneti domini eozūq; adherentes fautores
⁊ Cōplices exinde recedāt nec aliquod impedimentū quouismodo
predictis Ciuitatibus Oppidis Castris ⁊ locis eoz Cuiibus ⁊ ha
bitatoribus p̄stent quominus libere ad obedientiā matris iue Ro
manū eccleie reuertantur Cōsultores quoq; eorūdem auxiliatozes

Adherentes & complices ac sequaces a prestatione auxilij consilij & fa-
 uoris huiusmodi contra predicta omnino cessent; Et si Rex Consiliarij
 Comune singularesq; persone supradicte Prouisores fautores Cō-
 plices sequaces & adherentes predicti exhortationi requisitioni mo-
 nitioni & mādato nostris huiusmodi infra dictos .xxiij. dies nō parue-
 rint cum effectu in eisdem Leonardum Ducem Rogatorum & ge-
 neralis Consilij Consiliarios & alias singulares personas Cōmu-
 nis predicti Venetiarum. Necnon Prouisores fautores consulto-
 res adgerentes Complices & sequaces & quemlibet eorum ac si no-
 minatum singuli p̄sibus essent exp̄ssi qui sic nō paruerint aut ut nō
 pareat seu pareri differat & aluerint suaerint secerint dixerint vel p-
 curauerint seu als qualitercūq; in hoc culpabiles fuerint directe vel
 indirecte tacite vel expresse exnunc prout extnnc de eorundem fra-
 trum consilio maioris excommunicationis sententiam promulgatus
 & eos illaz incurrere volumus eo ipso a qua preterq; in mortis arti-
 culo constituti ab alio q̄ a Romani Pontifice etiā pretextu cuiuslibet
 facultatis cuiuscunq; pro tempore desuper concessa nequeat ab-
 solutionis beneficium obtinere; Ita ut si quem eorum tanq; in tali ar-
 ticulo constitutum absolui contingat qui postmodum conualuerit in
 eandem excommunicationis sententiam reincidat eo ipso nisi post con-
 ualescentiam monitioni & mandato nostro predictis paruerit cū effe-
 ctu. Et nihilominus etiā ecclesiastica careat sepultura donec ut pre-
 fertur huiusmodi mandatis nostris paritum fuerit. Et si moniti excomuni-
 cati predicti dictam excommunicationis sententiam per alios tres die-
 ctos .xxiij. dies imediate sequen animo quod absit sustinuerint indu-
 rato suam ipsam aggravam^o exnunc put extnc Venetiarū Paduanū
 Veronenū Vicentiū & remonenū Buxienū Truissinū Bergamenū Tri-
 gestinū Tranenū Brundisū Hydruntinū Bonopolitanū Venetis
 predictis etiā de facto tenta & possessa Ciuitates Terras Castra
 & loca quecunq; citra & vltra mare ac in maritimis Insulis consistē-
 tia & que illis sunt Ecclesias Monasteria ac Religiosa & pia loca
 quecunq; de eorundem fratrum consilio predicta auctoritate eccle-
 siastico subijcimus interdicto Ita ut illo durante in illis etiā pre-
 textu cuiusuis etiā aplici indulti p̄sonis ordinibus vel locis p̄cessis p̄-
 terq; in casibus a iure p̄missis & etiā in illis als q̄ clausis ianuis ac
 excoicatis & interdictis exclusis nequeat missæ & alia diuina officia ce-
 lebrari. Si vero moniti excoicati & interdicti p̄dicti p̄ alios tres dies
 dictos vltios tres dies imediate sequen ad cor reuertī occupata re-
 situerent & n̄ illis monitioni & mādato p̄dictis obspare distulerint & in sua

voluerit cordis duritia et perversa obstinatioe remener eos et quilibet
eorum reaggravatiois anathematizatiois et maledictiois ac danatiois
mucrois pcutim⁹ et oim ecclesiasticarum cesurarum laqueis ligatos et irretitos
esse decernim⁹ ipso facto. Et eiusdem Leonardum ducem Consilia Rogato-
rum et generalis Consilii et alias singulares personas contra Venetiarum
promotores fautores adherentes coplices et iequaces reliquosue mo-
nitos predictos excoicatos aggravatos interdicos reaggravatos ana-
thematizatos et maledictos ut pferi i eorum pterua pfeverates reos
criminis lese maiestatis et ab oibus Romani ecclesie devotis cum eorum
bonis perpetuo diffidatos dicta auctoritate et potestatis plenitudine
decernim⁹. Et generaliter civitates oppida terras et loca quecumque
etiam ab eisdem Venetiis non possessa ad que aliquem eorumdem excoicatorum
declinare contigerit quodcumque ibidem pmaferint et triduo post recessum eius-
dem simili interdicto subijcim⁹ ac Leonardum ducem Venetiarum et ip-
sum necnon Rogatos Consiliarios Promotores et alios monitos di-
gritibus et honoribus in quibus constituti erant et tam ipsos in specie
quam pfectum Comune Venetiarum privilegiis pcessionibus gratiis et in-
dultis necnon bonis oibus que in feudum vel emphyteosim seu aliis a Ro-
mani vel aliis ecclesiis monasteriis et locis ecclesiasticis obtinent ita ut il-
li ad quos pertinent de illis utpote ad eos libere revertis possint pro
sua voluntate disponere necnon Comune pfectum iure si quod eis competit
in Paduanam Veronensem Vicentiam Cremonensem Brixiam Teruntiam per-
gamenam Trigesiam Tranenam Brundisiam Sidruntiam Anopolitam et
aliis civitatibus terris tam maritimis et Insulis quam terrestribus et lo-
cis eorum ditioni obtenerantibus ac aliis eorum bonis dicta auctoritate
privamus Ita ut nil ex illis transmittat ad posterum et ipsos sic pua-
tos respective ad illa et alia quecumque dignitates administrationes et
officia secularia in posterum obtinenda inhabilitemus. Eorundemque mo-
nitorum subditos vassallos et feudatarios et preteritum Paduanam Veronensem
Vicentiam Cremonensem Brixiam Teruntiam pergamenam Trigesiam
Tranenam Brundisiam Sidruntiam Anopolitam aliarumque Civitatum
terrarum et locorum etiam de facto p eos obtentorum hmoi Cives Incolas et
habitatores ac fortiticio et artium in eis degentes castellanos et custo-
des a quorumvis fidelitatis iuramentorum p eos dictis monitis non paritibus
pstitutorum observatioe iure vassallico et subiectioe absolutum et peni-
tus liberamus. Et ut alij eorum exemplo pteriti similia non attemptent vo-
lum⁹ et de simili consilio dicta auctoritate et potestatis plenitudine de-
cernimus quod Leonardus Dux et alij sic moniti excoicati interdicti
iteratis vicibus aggravati anathematizati maledicti et privati si in suo

pessimo proposito non parēdi bñōi monitiōibus et mādatis nris p̄ene-
 rauerit extic infames existāt et ad testimoniū nō admittant testamē-
 ta et codicillos cōdere et ad alicuius successiōē ex testato vel intesta-
 to puenire nō possint et si iurisdictionē habeāt cause ad eoz examēn
 deducantur nec valeant eoz snie vel p̄cessus nullus pro eis nec ipsi
 pro alijs in quacūq; causa p̄curare possint et si qui eoz Notarij exis-
 tant infra per eos cōfecta nō valeant sed cū auctore dānato dānen-
 tur eoz debitores ab his que eis debent liberati existāt nulli eis sed
 ipsi alijs super quocūq; negotio de iure respondere teneantur. Filij
 quoq; et nepotes aliq; descendētes eozundē vsq; ad q̄rtam genera-
 tiōē ecclesijs monasterijs canonicatibus dignitatibus et alijs bene-
 ficijis et officijs ecclesiasticis que eos tūc obtinere p̄tulerit sine spe re-
 stitutiōis eoispo sint priuati et ipsi ac alijs natis tūc et illis qui post
 modū nascerent vsq; ad generatiōē p̄dictam ad illa qbus sic priua-
 ti forent et alia ac ecclesias monasteria dignitates administratiōes et
 officia aliq; bñificia ecclesiastica et ad quoscūq; ordines et honores
 ecclesiasticos vel mūdanos sit penit^o p̄clusus aditus et ascensus. Et
 cū salubre existat ac publice utilitati nō parū expedire noscat eos sic
 tunc tot cēsuris et penis ligatos a xp̄ifidelijū ceru tanq; mēbra putri-
 da ne eoz verutijs alios ad eoz perniciem deducant segregare vni-
 uersas et singulas Paduanū Veronenū vicentiū Tremonenū burienū
 Ternisiū pergamenū Trigeliniū Tranenū brandusiū hidruntū Ado-
 nopolitani et aliaz ciuitatū terraz et locoꝝ dittoni eozundē Veneto-
 rum vt p̄fertur etiā de iacto obtēperātes Cōitares Uniuersitates et
 quas in eis tēpore quo p̄dicti Veneti priuatiōis iuris eoz in illis
 pena p̄dictā incurrerent habitare p̄tulerit singulas p̄sonas et generali-
 ter quoscūq; vasallos eozundē sic monitoꝝ dicta auctoritate o simili
 consilio requirimus et monemus vt infra Sex dies a tempore dicte
 priuatiōis quoꝝ duos pro primo duos pro secundo et reliq; duos
 dies pro vltimo et peremptorio termino eis et cuilibet eoz canonica
 monitiōe p̄missa assignamus ab eozundem Venetoz et existentiū
 tunc in Ciuitatibus Terris et locis p̄dictis pro eisdem Po-
 testatum Prouisorum et quorumlibet alioꝝ Officialium obediētia
 penitus et omnino quantum in eis est se subtrahant et illos in eorum
 superiores nullatenus recognoscant nec illoꝝ mandatis obtempe-
 rent quoquomodo. Et si qui eozundem subditoꝝ et vasalloꝝ in his
 fuerint negligentes vel remissi seu als quomōlibet culpabiles in eos
 et quemlibet eoz omnes et singulas prolatas per presentes in eisdē
 Ducem Venetiarum ac alios monitos p̄fatos p̄cōmunicatiōis

aggrauationis reaggrauationis interdicti anathematis maledictio
nis diffidationis priuationis et inhabilitationis sententias censuras
et penas parimodo exnunc prout exnunc proferimus et promulgamus
in his scriptis. Et onemus preterea et requirimus auctoritate et po
testate predicta omnes et singulos fore et Italice Gallice Lheuto
nice Hispanice Anglice Scotice Dalmatice et cuiuslibet alteri^o na
tionis quos tunc Venetiis aut in Ciuitatibus terris et locis in quibus
Veneti predicti de iure vel de facto superioritate obtinent mer
cature vel quavis alia causa esse contigerit et mandamus eisdem vt
postquam Veneti predicti interdicti sententiam incurrerint memoratas
quod primum poterunt ex Venetiis et aliis locis in quibus Veneti
superioritatem obtinent vt presertur ipsi tunc degerint cum eorum
mercibus et rebus omnibus recedat et ad illa redire aut in eis conuer
sari durante Interdicto predicto nullatenus presumant alioquin illos
ex eis qui monitioni et mandato huiusmodi nris obtemperare distulerint
similes prius excois aggrauationis reaggrauationis interdicti diffi
dationis priuationis et inhabilitationis ac bonorum confiscationis sen
tentias incurrere volumus eo ipso de quibus pari modo ab alio quam
Romani Pontifice nisi in mori articulo nullus valeat absolutionis
beneficii pmereri. Rursus tamen ipsi qui sic habitant et in aliis Ciuita
tibus Terris et locis predictis quam vniuersis et singulis eius christidelibus
districti^o insignimus vt excois anathematizatos maledictos pri
uatos et inhabilitatos predictos euitent et faciant quantum in eis est
euitari nec cum eisdem Venetis et subditis eorum seu ipsorum aliquo emendo
vendendo pmutando seu mercando vel aliis quolibet contrabendo
comertis habere aut cum eisdem per terram vel per mare conuersari et in
eorum nauibus triremibus et aliis nauibus eorum seu in quibus aliquis
eorum vel eorum mercantie res et bona ueherentur aut eorum res merces
et bona uebi permittere granum vinum et alia victualia arma pannos
merces et res alias ad eos deferre vel delata per eos receptare seu
ad illa uehendum nauigia et opera eorum prestare quoquomodo presumant
sub similibus cenuris et penis et etiam nullitatis contractus que iniret
ac perditionis mercis victualium et bonorum delatorum que capientium
illa fiant aut applicentur eisdem similiter eo ipso incurrendis in penam
Insuper Venetorum aliorumque monitorum non parentis predictorum
Venetiis ac omnium et singularum Cathedralium etiam Pa
triarchalium Metropolitanarum et aliarum inferiorum ecclesiarum et Mo
nasteriorum Prioratus domorum et locorum religiosorum et piorum
quorumlibet Abbatibus Prioribus Canonicis Monachis etiam

congregacionis sancte Iustine Paduani. Lateranensi. et sancti Saluatoris. necnon sancti Georgii in Aliga nuncupatarum ac vniuersis et singulis ordinibus fratrum Predicatorum Minorum Heremitarum sancti Augustini Carmelitarum et Seruorum sancte Marie tam conuentualium quam de obseruantia nuncupatorum. aliorumque quorumcumque ordinum et religionum Prioribus Abbatibus Custodibus Suardianis et alijs Clericis secularibus et regularibus quibuscumque nominibus censeantur in Venetiarum Paduani. Veronesi. Vicentini. Cremonensi. Buziesi. Terulsi. Pergamesi. et alijs Ciuitatibus Terris et locis predictis in quibus superioritatem quamlibet exercent morantibus districte precipiendo mandamus vt infra sex dies post dictos primos. xiiii. dies immediate sequentes exeat de Ciuitatibus Terris et locis ipsis in quibus degunt ad loca ipsa minime reuersuri donec dicti Veneti nostris monitionibus et mandatis obtemperauerint et meruerint interdicti predicti relaxationem obtinere. Et si quis de predictis contra fecerit: si Episcopus et superiores interdicti ingressus ecclesie. Si vero inferiores ab eisdem fuerint excommunicationis sententiam incurrant ipso facto a qua absolui non possunt ab alio quam a Romano pontifice nisi in mortis articulo constituti. Et preter huiusmodi interdictum et excommunicationis iniuriam Episcopi et superiores ac Monasteriorum Abbates Comendarij et alij administratores regiminis et administratione ecclesiarum et monasteriorum eorundem. Reliqui ab eis omnium et singulorum beneficiorum dignitatum personatum administracionum et officiorum canonicatum et prebendarum aliorumque beneficiorum ecclesiasticorum que tunc obtinebunt et graduum ad quos promoti forent priuationis pena sine vlla spe restitutionis ad ea incurrant similiter eo ipso de quibus possit et debeat per sedem Apostolicam et ab illa facultatem habentes apostolica auctoritate duntaxat ab alijs alia declaratione incurus penam huiusmodi illico liberari prouideri. Concedimus tamen quod in Cathedralibus et alijs collegiatis et non Collegiatis ecclesijs et domibus Predicatorum et Minorum ac aliorum religiosorum et secularium duo tres quatuor quinque vel sex pro custodia secundum magnitudinem et paruitatem ipsarum ecclesiarum vel domorum conuersi et illiterati vel Clerici in minoribus ordinibus constituti et in ecclesijs parrochialibus pro ministrando baptismate parvulorum penitentia morientium et alijs sacramentis ecclesiasticis que ministrant tempore interdicti earum Rectores seu alii cure animarum Prepositi ibidem licite valeant remanere. Ecclesijs autem et monasterijs domibus et locis ecclesiasticis in quibus interdictio huiusmodi durate nunc et alijs ceteris officia fuerint celebrata predictum huiusmodi

et quorum persone si mandatum nostrum illis remanere presumpserit omnes gratias omnia
privilegia et idola adimimus ita ut eis ipse nullatenus suffragetur ad
reprimendum preterea eorum inobedientiam et aliena rapiendi et
tenendi infaciabilitatem cupiditatem et temerarios conatus uniuersis et
singulis Ducibus Marchionibus Comitibus Baronibus domicellis
feudatariis vicariis et vasallis ac aliis quibuscumque in temporalibus prefa-
te ecclesie mediate vel immediate quolibet subiectis et non subiectis ob-
stricte precipimus et mandamus ne ad stipendia eorum ducis consilii et
communis Venetiarum aut eis fauentium militare aut eorum stipendia cape-
re seu ad stipendia hominum vel aliorum cum eis se vel in eos armigeros ac se-
quaces locare eorumque aliquod auxilium consilium vel fauorem quodcumque prestare
audeant. Quinimo si qui cum eis ad premissa militant quam in omni obliga-
tione excepta semper intelligitur reuerentia et obedientia Romano pontificis
non obstant quacumque obligationis formula qua obligati forent que qua-
tenus contra Romanam ecclesiam militare permisissent non astringat eisdem cum
nullius est robor vel momenti infra .xxiiij. dies a publicatione premissorum
computandos ab ipsis duce Consilio et communi Venetiarum eorumque ob-
sequis et stipendijs oino recedant et in omnes et singulos ex eis qui contra
mandatum hominum facere vel venire temptauerint quo quomodo se vel alios
directe vel indirecte similis execrabilis anathematis maledictionis et pri-
uationis ac inhabilitatis necnon in terras domania et loca eorum si qua-
tunc eos habere et obtinere poterint interdicti et in eos eorumque de cetero
priuationis dignitatum ditionum feudorum et honorum ac privilegiorum gratiarum
et beneficiorum ecclesiasticorum ac inhabilitatis ditionum et honorum priuationis
fines ceteras et penas predictas ex nunc prout ex tunc promulgamus eosque
illas incurrere volumus eo ipso que similiter per alium quam Romanum
pontificem preterquam in mortis articulo ut de alijs iuramentis est expre-
ssum nequeant submoueri. Subhibemus etiam quibuscunque tempora-
le dominium obtinentibus etiam Regali Ducali Principatus Archi-
ebionatus Comitatus et Baronie vel alia dignitate fungentibus
sub similibus censuris et penis per eos si contra fecerint eo ipso incur-
rendis ne cum eisdem duce Consilio et Commune Venetiarum directe
vel indirecte ad impediendam recuperationem Civitatum Terrarum
et locorum nostrorum vel ad defensionem seu auxilium eorum-
dem se nobis vel pro eadem Romana ecclesia agentibus aut monitio-
nem belli opponant in preiudicium dicte Romana ecclesie tendentis
Ligam confederationem seu colligationem vel intelligentiam incant-
aut hactenus forsitan initas factas et conclavas que quatenus ad pre-
iudicium predictae ecclesie tendant etiam si penarum adiectione iura

mentoq; sint vallate illarum tenores ac si infererentur pro expressis
 habentes non tenere et nemini quominus eidem Venetijs fauendo
 sub colore earum censuras et penas predictas incurrant excusationes
 prestare posse declaramus obseruet quod quomodo. Et eterum si mori i ex
 cōicati interditi anathematizati maledicti punati et inhabilitati f di
 cti postq; priuationis et inhabilitationis penas predictas incurrerit
 obstinata animi duricie nostris monitiōi et mādato pdictis vltierus
 distulerint obtemperare et nūc pnt extūc cēs h reges Duces prin
 cipes Marchiōes Barones Cōitates Vniuersitates et quoscūq;
 alios Terrarū Dños et gentiliū armoz Capitaneos ad quozcūq;
 fidelitū stipendia militantes et alias quacūq; personas tam per mare
 q; per terram facultatē et potestatē hñtes requirimus p pñtes eis
 et cuilibet ipoz in vñtate sancte obedientie precipimus et mādamus
 quatenus contra eoidē Venetos hac in sua obstinatione perieuerā
 tes pro honore pdicte sedis armis insurgant eosq; psequi et debella
 re ad restitutionē quoq; ablatoz scilicet Romani ecclie faciendam cogere
 procurent. Et ne nostras ciuitates et loca quecūq; occupēt se eis
 opponāt et in ipoz Venetoz penā et pro eoz plectenda rebellione
 hmoi quoscūq; Venetos et eoz ciuitatibus terris et locis et domi
 nijs degentes et ciuitatū terrarū et locoz quoz Cōitates Vniuersi
 tates et incolę prefatos Venetos in eoz dños recognoscere et eis
 vt eoz dñis obtemperare presumpserit. Et ostq; ipsi Veneti pñatio
 nis iuris eoz in illis penā incurriscent vbiq; eos inuenerit capiant
 et captiuos teneant eozūq; mercantias pecunias nauigia credita res
 et bona omnia in ppios vius convertant. Nos eni auctoritate et de
 plenitudine potestatis premissa ipsis arma sumentibus et aliquos eo
 rundem Venetoz et subditoz eidem tunc eoz ditioni obtemperan
 tū eoz res et bona in hmoi euentuz capientibus vniuersa pecunias
 focalia mercantias nauigia animalia res et bona mobilia et immobē
 lia vbiq; locoz etiam extra loca territorij eozundē Venetoz ciuita
 tes quoq; Castra et loca eozundē Venetozū que sic ceperint eis in
 predam concedimus et volumus illa ad eosde; capientes pleno iure
 pertinere et personas ex Venetijs aut alijs ciuitatibus terris et locz
 quoz Cōmunia et vniuersitates ab eoz obedientia prout eis man
 datur per pñtes se non substraxerint vt pziertur originem trabētes
 seu in illis domiciliū hñtes quas vbiq; locoz capti contigerit seruos
 fieri capientis. Concedimus quoq; eidem qui sic contra eoidē Ve
 netos pro Romani ecclie defensione et rerum sibi ablatarū et aplice
 auctoritatis reintegracione ipoz Venetozū bello et oppugnatione

hmoſ ſe oppoſuerint ⁊ ad deſenſionem noſtram quomodolibet preſ-
ſiterint auxilium conſilium vel fauorem plenariam oim peccatorum ſuorum in ſol-
gentiam ⁊ remiſſionem. Et ſi qui Reges Duces Principes Mar-
chiones Comites Barones Communitates Vniuerſitates Colle-
gia tam in Italia quam extra Italiam conſtituta aut qucuſque alie etiam par-
ticulares perſone per ſe vel alium ſeu alios publice vel occulte directe
vel indirecte quouſqueſito colore eisdem Venetiſ exercitibus anathe-
matizatis maledictis priuatis ⁊ inhabilitatis contra Romanam eccleſiam
in preſentibus vel aliquo eorum arma pecunias aut comenſum miſſare ſeu
auxilium conſilium vel fauorem quouſque modo prebere preſumpſerint aut cum eo
mode poſſent a ſpolio depredatione ⁊ captura eorundem Venetorum ⁊
ſubditorum ſuorum abſtineant quicuſque fuerint etiam quacuſque exalta prediti
dignitate maledicti ⁊ exercitati exiſtant ⁊ diuino peccati anathemate
nec de ſalute anime ſperent niſi ante finem dicte penitentiam agentes
aplica fuerint auctoritate abſoluti. Vniuerſitates vero ſciant ſibi de
viniſ penitus interdictum ⁊ niſi ſe correxerint diuinam expectet ultio-
nem. Et niſi ſolummodo eorum ſingulares perſone paribus exercitiſ ſiniſ ⁊ alijs
penis quibus alij exercitati predicti exinde innoſcuntur; ⁊ vt premiſſa
oibus innoſcunt vniuerſis ⁊ ſingulis Patriarchis Archiepiſcopis epiſ-
copis Patriarchaliſ Metropolitanis ⁊ alijs Cathedraliſ ⁊ Collegiatarum
eccleſiarum Prelatiſ Capituliſ ⁊ perſoniſ alijs eccleſiaſticis etiam quorum
ordinum etiam mendicantiſ Religioſis exemptiſ ⁊ non exemptiſ
per vniuerſum orbem ⁊ preſertim in Italia conſtitutiſ mandantes
quatenus iſi ⁊ quilibet eorum ſubſimilibus cenſuris ⁊ penis per eos
⁊ ſingulares perſonas eorundem Capitulorum ſi poſtea rigore preſentium
requiſiti fuerint infra Tres dies quorum vnus pro primo ⁊ alium pro
ſecundo ac reliquum pro tertio ⁊ preſumptorio termino Canonica
monitione premiſſa assignamus non paruerint eo ipſo incurrendis
eisdem Ducem Conſiliarios Comune Venetiarum ⁊ ſingulares
eiſdem Comuniſ perſonas Officiales Prouiſores Conſiliarios
ſantoſ adherentes Complices ⁊ Sequaces eorum ac alios moni-
tos preſatos decurſis eiſ assignatis terminis predictis ſi non parue-
rint in eorum eccleſiis Officijs ⁊ alijs feſtiuis diebus duz maior inibi
populi multitudo conuenerit ad vitina cum Crucis vexillo pulſatis
Campaniſ ⁊ accenſiſ Candelis ac demum extinctiſ ⁊ in terram pro-
lectiſ ⁊ conculcatiſ ⁊ cum trina lapidum proſecutione. Alijque in taliſ
ſeruari ſolitiſ ceremonijs exercitatoſ publice nuncient ac faciunt
⁊ mandant ab alijs nunciari ⁊ ab omnibus arctius euitari. nec non om-
nibus alijs Conſultiſ delibibus vt eos euitent ⁊ parimodo ſub predictis

censuris et penis presentes litteras vel earum transumptum sub for-
 ma infra scripta factum infra terminum trium dierum ut presertim
 presertim in ecclesiis Monasterijs Conuentibus et alijs eorundem locis
 publicari et affigi faciant et eisdem Venetis Cum per eorum tacitam
 rebellionem a grege dominico se separauerint cuncta necessaria de-
 negent ministrare donec compuncti corde spiritum assumentes con-
 silij fauoris nostris monitionibus et mandatis predictis obtemperauer-
 rint et meruerint a censuris et penis predictis absolutionis ac resti-
 tutionis beneficium. Ac alii integram reconciliationi eorum gratiam a
 nobis a sede predicta obtinere excoicamus quoque et anathematiza-
 mus omnes cuiuscumque status conditionisue fuerint qui quominus
 partes littere nostre vel earum transumpta Copie seu Exemplaria in
 suis terris aut dominijs legi affigi aut publicari ac ad oim notitiam
 deduci possent fecerint vel procurauerint quocummodo Ecclesijs
 quoque Monasterijs Conuentibus et alijs quibusuis sacris locis in
 quibus denegatum fuerit per illarum prelatos et personas ipsas ipsas
 publicari omnia privilegia omnia indulta omnes gratias quibus ab
 Apostolica sede decorantur adimimus volentes illas pro non con-
 secutis haberi. Postremo quia difficile foret partes litteras ad singu-
 la loca deferri in quibus necessarium foret Volumus et apostolica
 auctoritate decernimus quod earum Transumpto manu Notarii pub-
 lici confecto vel in alma Urbe per dilectum filium Jacobum Bar-
 zochium impresso et sigillo alicuius prelati ecclesiastici in unio ubique
 stetur prout originalibus litteris staretur si essent exhibite vel osten-
 se. Et quia dolus et fraus nemini debent patrocinare nullus vno
 decipiatur errore ut intra tempus sui regiminis predictas censuras
 et penas vel aliquas earum sustineat quasi post illud non sit ad satisfi-
 cationis debitum compellendus nam et ipsam qui satisfacere et in ali-
 quorum premissorum mandatis nostris obtemperare noluerit etiam
 deposita administratione et successorem eius nisi paruerit decerni-
 mus eisdem penis inclusum ac in omnibus et per omnia obligatum.
 Et cum presentes littere Venetis propter eorundem Venetorum
 potentiam nequeant tute publicari; ne Veneti et alij quos littere ip-
 se contingunt quibusue aliquid mandatur vel prohibetur per easdem
 valeant de premissis ignorantia allegare et pretextu ignorantie hu-
 iusmodi si non paruerint Velamen excusationis assumant Volumus
 litteras ipsas in valis Basilice Principis Apostolorum de urbe
 affigi et huiusmodi affixionem publicari decernentes quod earum-
 dem litterarum publicatio sic facta perinde eisdem monitos et omni-

nes quos littere ipse contingunt arctet ac si littere ipse die affir-
nis et publicationis hmoi eis p'onaliter lecte et insinuate forent cum
no sit verisimilis coiectura q' ea que tam patenter sunt debeant apud
eos incognita remanere. Ad obstantibus constitutioni et ordinatio-
bus aplicis contrarijs gbuscunq. Seu si monitis pdictis vel quibuslibet
alijs cõster vel dulsum a sede aplica indultu existat q' interdici suspẽ
di vel excoicari nõ possint per lras aplicas nõ facientes plenã et ex-
pressam ac de verbo ad verbu de indulto hmoi mentionẽ. Nulli er-
go omnino hoim liceat banc paginã nostre hortationis requisitiõis
et monitionis mandati assignationis promulgationis voluntatis ag-
grauationis ligationis decreti p'uationis inhabilitationis prolatio-
nis concessionis precepti inhibitionis excoicacionis et anathematis-
zationis infringere etc. Si quis autem hoc attemptare presumpserit
indignationem omnipotentis dei ac beatorum Petri et Pauli apo-
stolorum eius se noverit incursum. Datum Rome apud sanctam Pe-
trum Anno Incarnationis dnice Millesimo quingentesimonono.
Quinto Kal. May. Pontificatus nri Anno Sexto.

Sigismundus.

Publicatio.

Anno a Natiuitate dñi Millesimo quingentesimonono. Indictide
duodecima. Die vero vicesimaseptima mensis Aprilis. Pontifica-
tus Sanctissimi in xpo patris et dñi nostri dñi Iulij diuina provide-
ntia Pape Secundi Anno sexto. Rites retroscripte lre aplice pre-
fati Sanctissimi dñi nostri pape affixe et publicate fuerunt in Basili-
ce Principis Eploz de vbe ac Cancellarie Aplice valuis seu portz
et Acie Campiflore per Ambos Cursores hic subscriptos videlicet
Eurardum du viuer prefati Sanctissimi dñi nostri pape et Romani
Curie Cursozem. Ita est Michael le Bour Cur or Sanctissimi
dñi nostri pape; et iploz Cursoz modernus Magister.